

Віталій Болгар, Ольга Романенко
науковий редактор Ірина Сіданіч – д. п. н.,
професор УМО НАПН України

МОЯ ПІСНЯ – МОЯ УКРАЇНА

Навчально-методичний посібник

Схвалено МОН України для використання у загальноосвітніх закладах

Київ 2019

УДК. 78
ББК. 85.31

Схвалено комісією з дисциплін художньо-естетичного циклу
(протокол № 7 від 10 жовтня 2018 року),
комісією з християнської етики
(протокол № 2 від 25 вересня 2018 року)

Рецензенти:

Батовська О. М., кандидат мистецтвознавства, доцент, докторант кафедри хорового диригування Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського

Гаркуша В. І., завідувача вокально-хоровим відділенням КДМШ № 23

У посібнику представлено зміст пісень за жанрами, методичні рекомендації до музичних занять, запропоновано нотні записи тематичних пісень. Навчально-методичний посібник розрахований для вчителів музики, педагогів, батьків, педагогічних працівників різних закладів освіти, а також інших осіб, які зацікавлені в музичній освіті

Болгар, В. Романенко, О.
Моя пісня – моя Україна: навчально-методичний посібник / В. Болгар, О. Романенко. Науковий редактор І. Л. Сіданіч – Київ, 2019. – 56 с.

ISBN 978-617-7374-38-0

Зміст

- 10 Гімн України
- 12 Боже великий, єдиний
- 14 Гімн українській мові
- 16 Рідна мова
- 17 О, Україно!
- 18 Нам потрібне мирне небо
- 21 Про благодатну долю України
- 22 Квітучий край, де небо чисте
- 23 Моя молитва нехай лине
- 25 Хай радіють усі
- 26 Це моя Україна
- 28 Родина
- 30 Моя країна – Україна
- 32 Україна моя
- 33 Україна моя молода
- 35 Батьки мої
- 37 Де згода в сімействі
- 39 День минає уже
- 40 В тиші вечірній
- 41 Молитва
- 42 Не забудь помолитися Богу
- 43 Бог Предвічний
- 44 Нова радість стала
- 45 Бачу Бога кожен день
- 47 Моя Україно

Методичні рекомендації до музичних занять

- 49 Стародавня патріотична пісня
- 50 Сучасна українська патріотична пісня
- 51 Духовні пісні
- 52 Родинна пісня, Колядки
- 53 Колискові

Зміст пісень за жанрами

Стародавня патріотична пісня	10	Гімн України	<i>М. Вербицький</i>
	16	Рідна мова	<i>Ф. Колесса</i>
	17	О, Україно!	<i>Стрілецька</i>
Сучасна патріотична пісня	14	Гімн українській мові	<i>Л. Петрів</i>
	18	Нам потрібне мирне небо	<i>О. Перова-Рошка</i>
	22	Квітучий край, де небо чисте	
	25	Хай радіють усі	<i>Р. Галаган</i>
	26	Це моя Україна	<i>В. Торчик</i>
	28	Родина	<i>О. Злотник</i>
	30	Моя країна – Україна	<i>А. Попова</i>
	32	Україна моя	
	33	Україна моя молода	<i>В. Гуменчук</i>
47	Моя Україно	<i>О. Романенко</i>	
Духовна пісня	12	Боже великий, єдиний	<i>М. Лисенко</i>
	21	Про благодатну долю України	<i>І. Мілеєв</i>
	23	Моя молитва нехай лине	<i>К. Захаріна</i>
	41	Молитва	<i>народна</i>
	42	Не забудь помолитися Богу	<i>М. Джулай</i>
45	Бачу Бога кожен день	<i>Л. Халкіді</i>	
Родинна пісня	35	Батьки мої	<i>І. Федішин</i>
	37	Де згода в сімействі	<i>Г. Сковорода</i>
Колискові	39	День минає уже	<i>народна</i>
	40	В тиші вечірній	<i>народна</i>
Колядки	43	Бог Предвічний	<i>народна</i>
	44	Нова радість стала	<i>народна</i>

Вчителям, батькам і дітям!

Від стародавньої – до найсучаснішої пісні! Старовинні і сучасні патріотичні, духовні, родинні пісні. Книга пісень з нотами – практичний посібник для всіх, хто прагне прилучитися до традиційних форм музикування або розширити та примножити свій репертуарний запас. У повному обсязі нотно-поетичний матеріал книги стане у пригоді людям, що вже володіють або тільки-но починають опановувати музичну грамоту. Решта може скористатися цією збіркою як текстовим пісенником, тим більше, що в додатку є електронні записи фонограм, під які можна виконувати дані пісні сольо і ансамблем, усамітнено, для себе і для сторонніх слухачів.

Від авторів

В. Болгар та О. Романенко

Найціннішою в українській культурі є народна духовна пісня – немов поетична сповідь, молитва, своєрідний код роду, в якому збережена вікова мудрість, краса й милозвучність рідної мови. Найкращі зразки і традиції народної творчості стали базовими і переважними у вихованні дитини, формуванні духовних цінностей, високої культури, моральності, прищеплення любові до рідного слова.

Незважаючи на велику кількість хрестоматій і пісенних збірок української пісенної творчості, сьогодні у загальноосвітніх та музичних школах є проблеми з репертуаром, які пов'язані з відсутністю сучасних українських пісень у друкованих виданнях. Тому вихід у світ музичної збірки «Моя пісня – моя Україна» (автори В. Болгар, О. Романенко) є, безумовно, актуальною і своєчасною подією, адже дане видання покликане заповнити певну прогалину в сучасній українській музичній педагогіці.

Автори навчально-методичного посібника «Моя пісня – моя Україна» прагнули побудувати зміст за жанровим принципом – старовинні і сучасні патріотичні, духовні і родинні пісні. У збірці представлено змістовний матеріал щодо стародавніх патріотичних пісень М. Вербицького «Гімн України», Ф. Колесса «Рідна мова» та ін.; сучасних патріотичних пісень Л. Петрів «Гімн українській мові», О. Перова-Рошка «Нам потрібне мирне небо», В. Гуменчук «Україно моя молода» та ін.; духовних пісень М. Лисенка «Боже великий, єдиний», Х. Загаріної «Моя молитва нехай лине», Л. Халкіді «Бачу Бога кожен день», а також надано методичні рекомендації щодо творчої організації і проведення уроків та різних форм і методів музичної просвіти школярів.

Запропонований рукопис є вагомим внеском у розвиток музичної педагогіки України та необхідним навчальним джерелом для загальноосвітніх та музичних шкіл. Лаконічність стилю викладення матеріалу сприяє позитивному враженню при знайомстві з даною роботою і обумовлює її методичну і практичну вагомість. Корисним буде матеріал, у якому систематизовано жанри нотно-поетичного матеріалу від стародавньої до сучасної української пісні. Зважаючи на великий виховний потенціал української народної пісенної творчості, маємо підстави стверджувати, що саме вона може стати вагомим чинником формування особистості людини, починаючи вже зі шкільного віку.

Навчально-методичний посібник складається зі вступу та розділів «Стародавня патріотична пісня», «Сучасна патріотична пісня», «Духовна пісня», «Родинна пісня», «Колискові», «Колядки» і може бути використана на уроках музики і співу в початковій школі за вибором учителя. Враховуючи актуальність і практичну цінність навчально-методичного посібника «Моя пісня – моя Україна», сподіваємось на його творче впровадження в заклади освіти.

*Науковий редактор – доктор педагогічних наук,
професор Університету менеджменту освіти
Національної академії педагогічних наук України*

І. Л. Сіданіч

Вступ

Проблемі естетичної освіти в нашій країні приділяється чимала увага, як на професійному, так і на аматорському рівні. Збірка, що нині пропонується, є намаганням через музику доповнити духовно-патріотичне виховання сучасних українських школярів, сприяти формуванню особистості, популяризувати кращі пісні, а також розширити спектр загальнонавчального музичного матеріалу.

Патріотизм (з грецької «патріот» – земляк, співвітчизник) – це громадське почуття, змістом якого є любов до Батьківщини, відданість своєму народові, гордість за національно-культурні надбання, готовність стати на їх захист. Складовими патріотизму є національна самосвідомість та ідентичність, тобто усвідомлення людиною власної належності до певної національної групи, що має власну історію, територію, пам'ять, мову, спільні права та обов'язки. Це все закладається в дитинстві, і музичне мистецтво відіграє в цьому чималу роль. Щодо жанрових ознак пісень, то в збірку включено пісні від стародавніх колядок до найсучаснішої патріотичної пісні з метою виявити зв'язок між поколіннями, спільність народної думки від часів Запорізької Січі до наших днів. Тут і патріотичні бойові пісні січових стрільців, і духовні гімни з історією їхнього створення, і спокійні колісанки – молитви до Бога за щасливу долю, власну і народу України. Збірка ілюструє і концентрує в творах різних стилів ментальні риси нашого народу, єдність думок українців крізь часи та простір.

Автори цієї збірки рекомендують використовувати ці пісні на уроках музики в школі та музичної літератури в спеціалізованих мистецьких школах, а також для домашнього родинного музикування.

Михайло Вербицький

Осінь 1862 року. Вечірка в помешканні у молодого поміщика, студента-етнографа Павла Чубинського, товариша видатного українського композитора М. Лисенка. На ній були присутні не тільки київські студенти, а й студенти з Сербії, що наспівували своїх національних пісень. Особливо запам'яталася пісня про сербського царя Душана із схожими словами... Півгодини Павло, хазяїн вечірки не виходив з дальньої кімнати, писав нові слова українською, надихнувшись сербською мелодією. Але ця ідея вийшла за рамки цієї вечірки і вже в 1865 році була надрукована з музикою професійного західноукраїнського композитора, священної особи, Михайла Вербицького. За це князь Долгоруков вислав Чубинського в Архангельську губернію, а згодом композитор перебрався жити в Австрійську імперію. Один з сучасників після прослуховування цього твору вигукнув: «Це ж розспів «Алілуя», в гімнах такого ніде немає... У цьому простому початку неначе дме вітер».

Гімн України

Сл. П. Чубинський

Муз. М. Вербицький

Ще не вмер - ли Ук - ра - ї - ни, і сла - ва, і во - ля.

5 Ще нам, брат - тя мо - ло - ді - ї, ус - міх - неть - ся до - ля.

9 Зги - нуть на - ші во - ро - жень - ки, як ро - са на сон - ці,

13 За - па - ну - ем і ми, брат - тя, у сво - їй сто - рон - ці.

17 *Приспів:*

Ду - шу, ті - ло ми по - ло - жим за на - шу сво - бо - ду.

21 І по - ка - жем, що ми, брат - тя, ко - заць - ко - го ро - ду. ро - ду.

2. Станем, браття, в бій кровавий від Сяну до Дону,
В ріднім краю панувати не дамо нікому;
Чорне море ще всміхнеться, дід Дніпро зрадіє,
Ще у нашій Україні доленька наспіє.

3. А завзяття, праця щира свого ще докаже,
Ще ся волі в Україні піснь гучна розляже,
За Карпати відоб'ється, згомонить степами,
України слава стане поміж народами.

Микола Лисенко

Другим офіційним гімном є духовний гімн «Боже великий, єдиний», або «Молитва за Україну», написаний у 1885 році композитором Миколою Лисенком на вірші поета Олександра Кониського – тоді ще студента Духовної семінарії. Музика в поєднанні із словами настільки стали відомими, що і в наш час існує традиція закінчувати відправу в українських церквах саме цим твором Лисенка.

Боже великий, єдиний

Сл. О. Кониський

Муз. М. Лисенко

Обр. О. Кошиць

Музична партитура з українськими підписами:

Бо-же ве-ли-кий, є - ди - ний! На-шу Вкра-ї-ну хра - ни,
 5 Во - лі і сві - ту про - мін - ням Ти ї - ї о - сі - ни.
 9 Світ-лом на-у - ки і знан - ня Нас, ді-тей, прос-ві - ти,
 13 В чис-тій лю-бо - ві до кра - ю, Ти нас, Бо - же, зміц - ни.

17

Мо-ли-мось, Бо-же є - ди - ний, На-шу Вкра-ї-ну хра - ни,

21

Всі сво-ї лас - ки-щед - ро - ти Ти на люд нашзвер - ни.

25

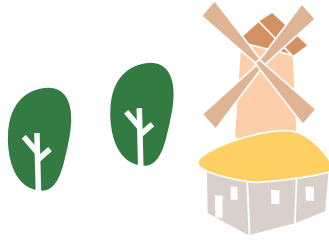
Дай йо-му во - лю, дай йо-му до - лю, Дай доб - ро-го сві - ту,

29

Щас-тя дай, Бо-же, на - ро - ду на мно-га - я, мно - га - я лі - та.

Гімн українській мові

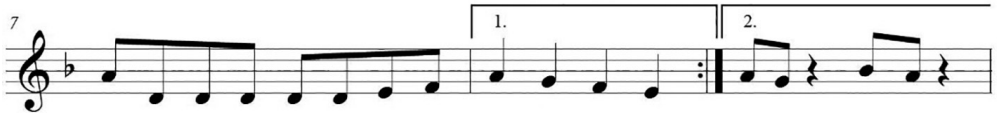
Сл. і муз. Л. Петрів

1. Так ба - га - то різ-них мов іс - нує в сві-ті, зна-ють доб-ре на-віть це ма-
Всім гост-ям ми ра - ді, хто по - вагу ма-є, до тра-ди-цій на-ших мову

лень - кі ді - ти. Кож-на кра-що - ю є для сво - го на - ро - ду,
хто вив - ча - є. Тим, ко - му до ук - ра - їнсь - ко - го бай - ду - же,

Бо - гом ук - ра - їнсь - ка да - на в на - го - ро - ду!
ми не по - да - мо ру - ки з то - бо - ю, дру - же!

Приспів:

Стань по-руч і заспів-вай-мо, бра-те, мову батьківську всім тре-ба зна-ти,
Хто б ти не був і я - ко - ї ві-ри, на-сам-пе-ред ти є ук-ра-ї-нець!

мову дер-жа-ви, в я-кій жи-ве-мо, пра-пор я-ко - ї у світ не-се-мо!
Тож гідним будь Ук-ра-ї-ни-неньки, мову ко-зацьку люби сер-день - ком!

19

22 2. Ти не будь в сво-їй дер-жа-ві я - ни - ча - ром, що не-се Вкра-ї-ні ли-хо

26 і по-ка-ру, мо-ву про-да-є, що від ді-дів зос-та-лась, ві-ру від-да-є чу-жин-цям

29 на по - та - лу. А - ле ста-нем ми пліч - о - пліч про-ти змо-ви,

32 за-не-дба-ти не да-мо сво - є - ї мо-ви! Всі ми пат-рі-о-ти нень-ки

Ук - ра - ї - ни, в нас во - на од - на і мо - ва в нас є - ди - на!

Кожна мова має свою барву... Українська – пахне степом, спілим яблуком, смакує криничною водою, лунає як журавлиний клик, а ще вона щира, як молитва до Неба. «Не будь в своїй країні яничаром, що несе Україні лихо і покару...», – такі слова написала авторка слів і музики цієї пісні Лариса Петрів. І дійсно, мова – це категорія вічних цінностей людини, яку треба захищати. Ще давні римляни

казали: «Чия мова – того й влада», а митрополит Іван Огієнко ще на початку ХХ століття писав: «Мова – то серце народу, гине мова – гине народ...»

«Рідна мова» – не дарма в цій збірці знаходиться поруч із твором Л. Петрів. В обох піснях і думки спільні, і перегукуються в текстах словосполучення, але їх роз'єднують майже 150 років.

Сидір Воробкевич

Співанку «Рідна мова» знайдено в нотній збірці Філарета Колесси, відомого фольклориста, вченого і сільського вчителя музики, який поклав на ноти відомий вірш Сидіра Воробкевича у вигляді одноголосся та в хоровій фактурі. А популярності ця музика набула завдяки легкому рухливому ритму мазурки.

Рідна мова

1. Мо - во рід - на, сло - во рід - не, Хто вас за - бу - ва - є,
5 Той у гру - дях не сер-день - ко, А - ле ка - мінь ма - є,
9 Той у гру - дях не сер-день - ко, А - ле ка - мінь ма - є.

2. Як ту мову мож забути, що нею учила
Нас всіх ненька говорити, ненька наша мила? (2р.)

3. Як ту мову мож забути? Та ж звуками тими
Ми до Бога мольби слали ще дітьми малими. (2р.)

4. У тій мові ми співали, ми в ній розмовляли,
У тій мові нам минувшість нашу розказали. (2р.)

5. Мово рідна, слово рідне, хто вас забуває,
Той у грудях не серденько, але камінь має. (2р.)

О, Україно!

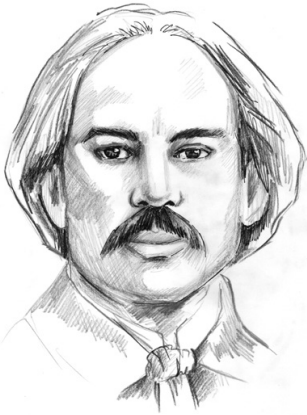
Сл. М. Вороний

Стрілецька пісня

1. О, Ук-ра - ї - но! О, лю-ба не-нько, То-бі вір-нень-ко при-сяг -
4 нем! О, Ук-ра - ї-но! О, лю-ба не-нько, То-бі вір-ненько при-сяг-нем!
9 Сер-ця кров і лю-бов, все то-бі від-да-ти в бо-роть-бі. За Ук-ра-
13 ї - ну, за ї - ї во - лю, За честь і сла-ву, за на - род!

2. Яремні пута ми вже пірвали
І зруйнували царський трон. (2р.)
3-під ярем і тюрем, де був гніт,
Ідем на вольний світ.
За Україну, за її волю,
За честь і славу, за народ!

3. Вперед же, браття, прапор наш має,
І сонце сяє нам в очах. (2р.)
Дружній тиск, зброї блиск, кари гнів
І з ним побідний спів...
За Україну, за її волю,
За честь і славу, за народ!

Микола Вороний

Текст цієї пісні написав у далекому 1917 р. один з засновників Української Центральної Ради, поет і патріот незалежної України Микола Вороний. Музична версія належить сучаснику Вороного, композитору, львів'янину, засновнику музичного товариства «Торбан», випускнику польської консерваторії Ярославу Ярославенку (Вінцковському). Створена у дусі похідного маршу, вона згодом стала однією з найвідоміших стрілецьких пісень. Твір сповнений піднесення, віри у здійснення віковичних прагнень нашого народу по обидві боки Дніпра.

Оксана Перова-Рошка

Історія ніби повертається по колу, і знову, як сто років тому, Україна виборює своє споконвічне право на незалежність; знову військова загроза, тривога матерів, сиріт, що залишились без батьків, мокрі від сліз очі, зруйновані міста та доли... Скільки коштують сльози? Чи знаєш ціну життя? Чи розумієш, що кожний воїн – по-перше, батько, син, брат? Відчуваєш, як раптом подорослішали українські діти? Всі ці риторичні питання стали основою тексту пісні, в якій настирливо, як головна формула життя, повторюється: «Нам потрібне мирне небо, синє-синє, світле-світле, миру нам сьогодні треба!»

Нам потрібне мирне небо

Сл. М. Білівська, О. Перова-Рошка

Муз. О. Перова-Рошка

Злі - та-ють до не-ба ряд-ка-ми Ди - тя-чі лис-ти-жу-рав-лі... І

чу-ти мо-лит-ву ма-ми Про мир на сво-ій зем-лі. І в зо-ло-ті ни-ви ко-лос-ся. А

світ о - ні-мів від зла. І ді-ти рап-том ста-ли до-рос-лі, до нас у-вір-ва-лась вій-на.

Нам пот-ріб - не мир-не не - бо, си-не-си - не, світ-ле-світ-ле,

ми-ру нам сьо-год - ні тре - ба! - ба! го А

ко-жен ге-рой він не во-ін, Він бать-ко, він син у щітьмі. Не знає він сну і спокою, І

лиш за-пи-тан-ня ні-мі. А скільки кош-ту-ють сльози? Чи зна-єш ці-ну жит-тя? Чи

є та при-чи - на, за-ра-ди я-ко - ї Не ста-не у ма-ми ди - тя? Дай

ру - ку, бо ра-зом ми си - ла, І сер-це за-па-лим сво-є. Це

на-ше май-бут - не, це на-ша кра-ї - на, во - на в на-ших ду-шах є! Ми

віль - ні! Та-ка на-ша до - ля. У нас є прав-да сво-я. Не

бу-де-мо жи - ти ні-ко-ли в не-во - лі! Ми силь-ні, є-ди-на сі-м'я!

Нам пот-ріб - не мир-не не - бо, си-не-си - не, світ-ле-світ - ле,

ми - ру нам сьо-год - ні тре - ба! Ти ро-сі-янин, ру-мун, укра-їнець,

Ні-мець, по-ляк, вір-ме-нин чи єв-рей, в кож-но-го з нас є тут сво-я ро-ди - на,

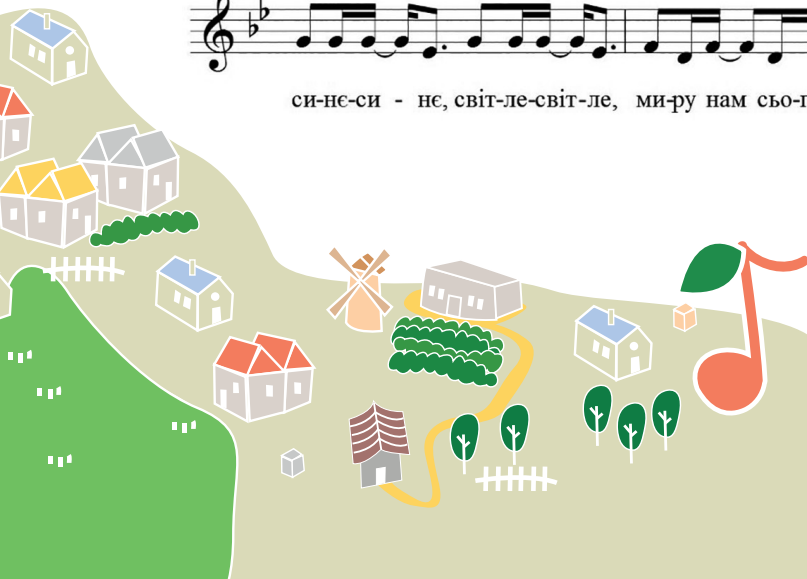
та Ук-ра-ї-на од-на для лю-дей! В нас Ук-ра-ї-на од-на, ми в цій кра-ї-ні є - ди - ні.

Бо-же, хра-ни Ук-ра - ї - ну! Нам пот-ріб - не мир-не не - бо,

си-не-си - не, світ-ле-світ-ле, ми-ру нам сьо-год - ні тре - ба!

Іван Мілеєв

Молитовна пісня християнського автора Івана Мілеєва не один раз надихнула хорові, ансамблеві колективи нашої країни виконувати її як гімн, співзвучний лисенковому «Боже великий, єдиний». Сміливо можна сказати, що ця пісня набула статусу «народної» і вийшла за рамки церковного виконання.

Про благодатну долю України

Сл. М. Козубовський

Муз. І. Мілеєв

1. Про бла-го - дат - ну до-лю Ук-ра - ї - ни, про щи-ру
 6 ед - ність, ві - ру та лю - бов, про щас-тя й спо - кій
 11 кож-но-ї ро - ди - ни, Бо - же, звер- та - є - мось до Те-бе знов.

2. Яскравим світлом Слово Твоє сяє,
Цим світлом наш народ Ти просвіти,
І наше хай життя відображає
Твій славний образ миру й доброти.

3. Дай, Боже, спокій нашій Україні,
Твоє дай царство світле нам в серця,
Щоб ми жили Твоїм благословінням
І вірними лишались до кінця.

Квітучий край, де небо чисте

1. Кві-ту-чий край, де не-бо чис-те, де сон-це яс-не, про-ме-нис-те, лі-
3 си й о-зе-ра, рі-ки і по - ля, без кра-ю степ і си-не мо - ре, ста-
6 рий Дніп-ро, Кар-патсь-кі го - ри - це Ук-раї - на, на-ша це зем-
8 *Приспів:*
ля. Бла-гос-ло - ви, Гос-подь, наш край, в мо - лит-ві об' - єд-най, сми-
11 рен-ня і по-ко - ри, От-че, дай! В сер-ця лю - дей все-ли лю-бов! Твій
14 Син до нас зій-шов, щоб ми лю - би-ли і про-ща - ли знов і знов.

2. Навчи, Господь, у мирі жити,
Благословляти і любити,
У єдності молитися разом.
А тим, кому даєш Ти владу,
Дай, Боже, страх і дай пораду,
Щоб зло перемогти Твоїм добром.

Ця зворушлива мелодія була створена 13-річною дівчиною Христиною Загаріною, коли вона тільки почала навчання в музичній школі.

Христина Загаріна

Слова з'явилися пізніше, коли авторка навернулася до Бога, і вмить лягли на музику ідеально. Зараз Христина Загаріна, уродженка Севастополя, стала народною артисткою України, в її творчому доробку більше 100 пісень. Саме цю пісню співали українці на Нахімовській площі Севастополя весною 2014 року, намагаючись таким чином висловити свою громадянську позицію під час анексії Криму. Саме цю пісню співали київські музиканти в грузинському місті Телаві біля пам'ятника Лесі Українці. А грузини просили ще раз і ще раз заспівати саме її, щось дуже близьке знайшовши в цих словах та мелодії для себе...

Моя молитва нехай лине

Сл. і муз. К. Загаріна

Em C Am Bm Em

1. Мо-я мо-лит-ва не-хай ли - не до Те-бе, на-че фі - мі - ам,

5 C Am Bm

і сер-це ли - не без-у - пин - но в чу-до-вий Твій не-бес - ний

8 Em *Приспів:* G D

храм. Бо-же, я мо - лю за Ук - ра - ї - ну, Бо-же, мо -

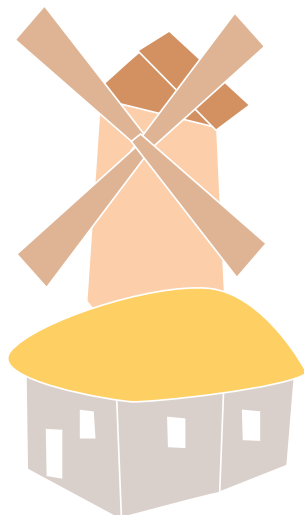
10 Em B7 C D
лю Те - бе за лю - дей, Ти їх про - сти, Ти їх спа - си і

12 B7 Em G D
ми-лість Сво-ю нам я-ви. Бо-же, я зна-ю, що Ти бу-деш з на-ми в хра-мі Сво-

14 Em B7 C D
є - му під не-бе - са - ми, ра-дість і мир Ти да-ру - вав, жит-

16 B7 Em 3 C 3 B7 Em 2.
тя за лю-дей від-дав, в кни-гу жит - тя нас за-пи - сав. \сав.

2.В Своему Слові живому Ти для життя веління дав,
Щоб люди всі молились Тому, Хто на хресті за них вмирав.

Одна з найпопулярніших сучасних українських пісень, яку виконують дитячим складом, ніби віддзеркалює в поетичному тексті яскраві кольори національного прапора. Україна – це мирна країна, багатокольорова, відкрита гостям, і тому в ній багато усміхнених дітей.

Хай радіють усі

Муз. Р. Галаган

1. Си-не не - бо, яс - не сон - це і зем - ля на всіх од - на,
і про - мін - чик у ві - кон - це в кож - ну ха - ту за - гля - да.
Під - рос - та - є - мо шас - ли - ві в ми - рі, зла - го - ді, доб - рі,
жи - ве - мо на У - кра - ї - ні гар - ні донь - ки і си - ни.

Приспів:
Хай ра - ді - ють у - сі, і до - рос - лі, і ма - лі, бу - де
мир на кві - ту - чій пла - не - ті. Сон - це яс - не го - рить, і стру - мо - чок бри -
нить, і всі - ха - ють - ся ла - гід - но ді - ти.

2. Одна доля, одна мрія, Україна в нас одна,
І горить вогонь у серці, покоління підраста.
Зорі ясні нас вітають, неба чистого блакить,
Свою рідну Батьківщину широко будемо любить.

Віктор Торчик

Вічні, незмінні і разом з тим прості цінності людського життя поєднані в тексті відомої естрадної пісні композитора Віктора Торчика на вірші Світлани Бояркевич. Бо любов до своєї Батьківщини починається з любові в родині. Родина – це своєрідна «мала» Батьківщина, родинне древо, з давнім корінням і гілками в майбутнє. Країна – як жінка, мати, яку треба поважати і захищати, і в цьому частка віри нашого народу.

Це моя Україна

Сл. С Бояркевич

Муз. В. Торчик

1. По-се-ред Єв-ро-пи мо-ло-да та си - льна Сто-їть гор-до Ук-ра-ї-на,
 4 спі-ву-ча і віль-на. Ї - ї мо-ва со-ло-в'ї-на на весь світ лу-на - є,
 7 Квіт-не у вір-шах, по-е-мах, ду - шах виз-рі-ва - є. Це мо-
 10 *Приспів:*
 я Ук - ра - ї - на - най-до - рож - ча, є-ди - на, В ви-ши-
 12 ван - ці на свя - та на та - лан - ти ба - га - та. Це мо -

14
я Ук-ра-ї - на - вес-на - ми бі-ло пін - на, В ній жи-

17
вуть доб - рі лю - ди, во - на зна - на у - сю - ди. Хлі-бом,

19
сіл-лю зуст-рі - не, сер-це сер-цю від-чи - нить, Коб-за-

21
ре - ва ро - ди - на - це мо - я Ук-ра - ї - на. *Кінець*

24
2. Цвіт, роз - ві - я - ний віт - ра - ми, ко - рін - ня пус - ка - є,
3. Си - не не - бо, яс - ні зо - рі, зо - ло - та пше - ни - ця,

26
Прий-де час, сво - ї пер - ли - ни нень-ка поз-би-ра - є.
Бо - же сло - во, муд - ре сло - во, як свя - та во - ди - ця.

28
Пос - міх - нуть-ся ї - ї о - чі - щас-ли - ва го - ди - на,
Йй рос - ти і проц - ві - та - ти з ро - ду і до ро - ду,

30
При-гор-не во-на до се-бе і донь-ку і си-на. Це мо
Бо в ній є гли-бо-ка ві-ра ці-ло - го на-ро - ду.

Родина

Сл. В. Крищенко

Муз. О. Злотник

1. Мо - же в жит - ті хтось при - на - ду під - ки - не

2. У ча - рів - ни - чих, зваб - ли - вих о - чях. Тіль - ки ро - ди - на, як зір - ка є - ди - на,

4. Твій по - ря - ту - но́к - на - дій - ний при - чал.

5. Ні, не шу - кай в сво - їм сер - ці при - чи - ну,

6. Як - що зне - ві - ра те - бе об - пе - че... Тіль - ки ро - ди - на у при - кру го - ди - ну

8. *Приспів:*
Схи - лить на - ді - ю то - бі на пле - че. Ро - ди - на, ро - ди - на - від

10. бать - ка й до си - на Від ма - те - рі до - ні доб - ро пе - ре -

12

дам. Ро - ди - на, ро-ди - на - це вся Ук-ра-ї-на З гли-

15

бо - ким ко - рін - ням, з ви - со - ким гіл - лям.

2. В морі спокуси є хвилі великі,
 Та не забудь у захопленні ти,
 Що лиш родина - бальзамові ліки,
 Ліки від старості і самоти.
 Все відцвітає, і жовкне, і гине,
 Вітром розноситься, ніби сміття...
 Тільки родина є вічна зернина
 На невмирущому полі життя.

Олександр Злотник

Недарма назва нашої країни – Україна, бо найкраще рифмується зі словом «родина». Весь народ України – це велика родина, в ній порятунок і надійний притулок. Цю пісню зробив популярною один з самих відомих українських естрадних співаків Назарій Яремчук; на жаль, це була одна з останніх виконаних їм пісень. В пам'ять про свого батька її співали всі його діти, теж відомі естрадні виконавці.

Алла Попова

«Пісні народжуються від любові – інакше писати неможливо... Якщо співаєш серцем – то серцем тебе і слухають». Таку думку висловила авторка пісні «Моя країна – Україна», заслужена артистка України, поетеса, композитор, викладач, доцент кафедри естрадного вокалу Київського Університету культури та мистецтв, ведуча на телебаченні Алла Попова. Крім того, вона прекрасна співачка і чудова мама – вчителька співу і для своєї дочки, теж юної виконавиці. В її творчому доробку є декілька альбомів, останні роботи – рок-сюїта «Материнська скорбота» й альбом «Найдорожче».

Моя країна – Україна

Сл. В. Крищенко

Муз. А. Попова

4 І ка-ли - но - ва, і то-по - ли - на яс - ни-ми зо-ря-ми сі-я

8 мо - я кра-ї-на У-кра - ї - на, мо - я зем-ля й тво-я зем-

11 ля. Ми Ук-ра - ї - ни рід - ні ді - ти, і -

15 ї не-бес, па - ху - чих трав, і нам не-ма чо-го ді - ли - ти у

19 *Приспів:* тім кра-ю, що нас з'єд - нав. Ук-ра - ї - но, пов-то-рім, як мо-

21 лит - ву. Ук - ра - ї - но, в кож - не сер-це лю-бов пе - ре -

23 ли-то; Ук - ра - ї - но, по - да - руй щас - тя, си-лу і

до - лі. Ук - ра - ї - но, ти од - на в на-шій до-лі.

2. Хай брат іде назустріч брату з Дінця до синього Дністра,
І буде рідний край багатий промінням дружби і добра.
І калинова, і тополина ясними зорями сія
Моя країна - Україна, моя земля й твоя земля.

Україна моя

1. У-кра - ї - но мо - я рід - на, ши - ра - я зем - ля,
І у дру - гій я кра - ї - ні зга - ду - ю те - бе,
на те - бе зі - йшла чу - до - ва бла - го - дать Хрис - та.
і твій го - лос не змов - ка - є, кли - чеш ти ме - не.
Ми - лість нам Гос - подь да - ру - є сво - ю ко - жен день,
Бу - ла я на всіх до - ро - гах, тіль - ки зна - ю я,
і бі - ди зни - ка - ють в тем - но - ті. Віч - но жи -
Бог нам да - ру - вав тут свій спо - кій.
ви, У - кра - ї - но мо - я, зав - жди за те - бе мо - лю - ся я. Ти від - вер -
ни, Гос - подь, від бі - ди наш рід - ний край. Зав - жди за
те - бе мо - лю - ся я, бла - го - сло - вен - на зем - ле мо - я. Ти від - ро -
ди, Гос - подь І - сус, У - кра - ї - ну мо - ю.

2. Журавлі летять у вирій в теплі краї,
Я знайшла з Ісусом щастя на своїй землі.
Ти даруєш нам з дитинства віру і любов,
Відчуваю серцем знов і знов.

Україно моя рідна, ширяя земля,
На тебе зійшла чудова благодать Христа.
Милість нам Господь дарує Свою кожен день,
І біди зникають в темноті.

Україна моя молода

Сл. М. Катичева

Муз. В. Гуменчук

1. Теп-ли-ми до-ща-ми, зваб-ним лі-том, Рос яс-них блис-ку-чим
4 ок - са-ми-том, За-паш-ним в лу-гах трав-не - вим сі - ном
7 Пах-нуть ра-нки нень-ки Ук-ра-ї - ни! І на-су-щним зо-ло - та -
10 - вим жи-том, І да-ха-ми, що спо-па-ми зши-то, Чебр-цем тагреч-кою
14 в ко-лі - на Пах-не по о-бі-ді рід-на Ук-ра-ї - на! Чор-ноб-
18 рив-ця-ми, зе-лен - ру-то-ю Ніж-но памуть ї - ї вус-та! На-че
22 дів - чи-на, пос-мі - ха-єть-ся Ук-ра - ї - на мо-я мо-ло - да!
26
2. Царст-вом ма - ті - о - ли, зе-лен ру-ти-м'я-ти По-ли-ном і ме-дом
29 бі-ля ві - кон ха-ти, Спориншемчу-батим, гру-ша-ми, ди-ма-ми Ми-ла Ук-ра-ї-на

33
 пах-не ве-чо-ра-ми! І мо-лоч-ним шля-хом, зо-ло-тим су-зі-р'ям,
 36
 Во-лош-ко-вим цві-том, лі-лі-я - ми, зі-лям, Ніж-ни-ми вус-та-ми
 39
 і дух-м'я-ним ті-лом Пах-нуть за-гад-ко-ві по - ці Ук-ра-ї - ни!
 42
 Чор-ноб - рив-ця-ми, зе-лен - ру-то-ю Ніж-но пахнуть ї - ї вус-та!
 46
 На-че дів-чи-на, пос-мі - ха-сть-ся Ук-ра-ї - на мо-я мо-ло - да!

Ірина Федішин

Слова і музику цієї пісні створила композиторка, виконавиця, автор чотирьох пісенних альбомів, що ввійшла до «Вікіпедії», Ірина Федішин. Перший поштовх до творчості їй надали батьки. Приклад тата-музиканта, любов мами і духовна атмосфера міста Львова, надихнули 13-ти річну дівчину ще в шкільному віці, повернувшись до Бога, створити свою першу пісню «Перед образом Христа». Вона сама обрала музичну освіту, закінчила Львівську консерваторію і остаточно зв'язала своє життя з музикою.

Батьки мої

Сл і муз. І. Федішин

1. Серце, що біль від-чу-ва-є, що зав-жди на-у-ча-є ме-не,
5 *Приспів:*
сер-це, я-ке зі-грі-ва-є, що за ру-ку у сві-ті ве-де. Ви най-
9
біль-ше, що ма-ю у цьо-му жит-ті. Я люб-лю вас, бать-ки,
12
рід-ні мо-ї! Ви зав-жди бі-ля ме-не вдень і вно-чі, ви но-чей не до-спа-ли,
16
бать-ки мо-ї! Не-хай у-сміш-ка теп-ла не зни-

20

ка-є, во-на да - ру-є ра - дість і теп - ло, не - хай Гос-подь зав-жди Вам по-ма-

24

га - є за ва-ше щи-ре бать-ків-ське до - бро, бать - ки мо-ї!

2. Низько я Вам уклонюся,
 Ви мене на світ привели.
 Богу за Вас помолюся,
 Бо я з Вами не знаю біди.

Григорій Сковорода

«Де згода в сімействі». Такими словами починається створена Іваном Петровичем Котляревським пісня, яку співають герої його славнозвісної «Наталки Полтавки» в фіналі вистави (2 картина, ява 6). Вже з першої половини XIX ст. популярність її перевищувала народні і церковні пісні, міські романси – солоспіву, заморські опери та модні водевілі. Таємниця популярності криється в природньому для українських діячів культури прийомі – інтонаційній подібі до фольклорних зразків. В наш час ця мелодія актуальна, її співають під час весілля та сімейних свят.

Де згода в сімействі

Сл. Г. Сковорода

Народна мелодія

1. Де зго - да в сі - мей - стві, там мир і ти - ши -

4 на, щас - ли - ві там лю - ди, бла - жен - на сто - ро -

8 на. Їх Бог бла - го - слов - ля - є, доб - ро їм по - си -

12 ла - є, і зни - ми Він жи - ве і щас - тя їм да - є.

2. Де згоди немає, там мир не царить,
Там Бог не витає, добра їм не дарить.
Руйнуються пожитки, добро їх, їхні дітки,
Все марно пропаде, все марно пропаде.

3. Пошли нам, Боже, згоду і миру Твій покров,
І радість у господу, і щиру дай любов.
Дай росу щастя, долі і жити в Твій волі,
Ти нас благослови, Ти нас благослови.

Побут української родини важко
уявити без деяких співанок.
Найулюбленішими, мабуть, є
колисанки. Це перше, що чує дитина,
приходячи в світ. Від колисанок
віє затишком, родинним теплом,
впевненістю у завтрашньому дні.

День минає уже

Народна мелодія

Музична партитура з українськими підписами:

1. День ми-на - є у-же, на-сту-па-є ніч, при-кри-ва - є піть-ма
 4. кож - ну зем - ну річ. Вже на не - бі вго - рі
 6. ми - го - тять зір - ки, ти - хим сном міц - но сплять
 8. 1. квіт - ки і пташ - ки. 2. квіт - ки і пташ - ки.

2. І людей втомлених перемиг вже сон,
Стане Ангел нехай біля їх вікон.
Нехай з'явиться він нашим діточкам.
Сторожем хай буде всім мандрівникам.

3. Всякий біль в ту нічку, Боже, усмири,
І до вчинку лихого не допусти.
Боже наш, наглядай над народом всім,
Мир святий і спокій Ти пошли в наш дім.

4. Взавтра вранці Ти нас, Боже, пробуди,
І до добрих лише вчинків нас веди.
Щоб ми й завтра могли день почати свій;
Боже, слава Тобі, Трійці Пресвятій!

В тиші вечірній

Народна пісня

1. В ти - ші ве - чір - ній, як зі - йде зо - ря,
5 зем - лю вкри - ва - є сріб - на ро - са. Спо - кій со -
10 лод - кий у - сю - ди ца - рить,
13 ти - хо зга - са - є не - ба бла - кить.

2. Тишу вкращає вечірня хвала,
Хором природа Богу співа.
Душу наповнює дивний спокій,
Лину до Тебе, Господи мій!

3. Пісню бажаю співати Тобі
В тиші вечірній я від душі.
Радісна пісня хваління мого,
Хай досягає престолу Твого.

МОЛИТВА

Народна мелодія

1. Бо-же, в сер-цях на-ших роз-па-ли во-гонь, хай го-рить, не згас-не
4 в нас Тво-я лю-бов. Все, що тіль-ки ма-ем - влас-ність то Тво-я,
7 три-май Ти нас міц-но у Сво-їх ру-ках. Ти на-ша ра-дість,
10 на-ше Ти жит-тя, в То-бі є-ди-нім світ-ле май-бут-тя. На-ші мо-лит-ви
14 чу-єш в час три-вог, І - сус Спа-си - тель, Ти наш Цар і Бог.

2. Бережи нас, Боже, в світі цім від зла,
Миром наповни нам усі серця.
В темноті щоденній зіркою засяй,
Не залишай же нас, не залишай.

3. Не втрачай надії, зіркою світи,
Щоб могли в темряві люди шлях знайти.
Через перешкоди з пісню пройди,
Ісус вже близько, зустрічать спіши.

Не забудь помолитися Богу

Муз. М. Джулай

3 1. На сві - тан - ку, чи піз - ньо - ї но - ці, де б то -

бі не при-йшло-ся бу - ва-ти, до ви - сот пі - дій-май сво - ї

6 *Приспів:*

о - ці, го - во - ри - ла ме - ні мо - я ма - ти. Не за - будь по - мо - ли - ти - ся

10

Бо - гу, бо в мо - лит - ві на - ді - я і си - ла, ста - не лег - ша тер - ни - ста до -

14

ро - га, з не - ю завж - ди ти бу - деш ша - сли - вий.

2. Ці слова мені в серце запали,
Мов весною добірні зернята,
І рясні їх дощі поливали,
Бо ж за мене молилася мати.

3. В ніжнім смутку твоїм материнським
Океан доброти відчуваю.
Твоє слово, неначе перлина,
Наче зіронька, в небі що сяє.

4. Срібло скроні твої покриває,
І на захід вже сонце схилилось,
Але слово її пам'ятаю:
"Сину мій, не забудь помолитись!"

Бог Предвічний

Народна пісня

1. Бог Пред - віч - ний на - ро - див - ся,
5 Він при - йшов із не - бес, щоб спас - ти
8 лод Свій весь, і світ вті - шив - ся.

2. В Вифлеємі народився
Ісус Спас, Пастир наш, правди Цар із небес
Нам об'явився.

3. Що за чудо нам з'явилося,
Де Марія Христа повила, там зоря
Світляя прийшла.

4. Слава Богу! Заспіваймо
І Народженому пресвятому Царю
Поклін віддаймо!

«Бог Предвічний» – ця колядка є однією з найвідоміших в Україні. В Галичині її співали першою за святковим столом. Вона була надрукована ще в XVIII столітті в «Богогласнику» в Почаївській лаврі. Також туди увійшли «Дивная новина», «Нова радість світу ся з'явила», «Нова радість стала», «Небо і земля».

Іван Франко вважав колядку «Бог Предвічний» найкращою з усіх українських церковних наспівів, назвавши її «перлиною» серед колядок. В ній убога бідна людина відчула вивищення, бо чудо втілення й відкуплення відбулося «в її обставинах», «в її становищі та скрутних умовах життя».

«**Н**ова радість стала». Різдвяний та віншувально-побажальний господарський мотиви поєднуються в ще одній найулюбленішій українській коляді. Під час антирелігійної кампанії на цю чудову всім відому мелодію співали «радянські» тексти про п'ятикутну зірку, що «світу засіяла». Під час Другої світової війни та боротьби УПА проти радянської влади в Західній Україні

набули поширення такі текстові варіанти: «Сумний Святий Вечір», «На столі, на сіні», які написав поет-підпільник Михайло Дяченко («Марко Боєслав»). Після всесвітньо відомого «Щедрика» ця колядка, мабуть, обіймає друге місце за популярністю в цьому жанрі. Серед багатьох варіантів аранжування зустрічається також в сучасному фолк-роковому стилі, наприклад, в творчості гурту «Гайдамаки».

Нова радість стала

Народна пісня

1.Но-ва ра - дість ста - ла, я - ка не бу - ва - ла:
над вер-те - пом звіз-да яс - на у-весь світ за-сі - я - ла.

2.Де Христос родився, з Діви воплотився,
Як чоловік пеленами убого повився.

3.Пастушки з ягнятком перед тим Дитятком
На колінця припадають, Царя Бога вихваляють.

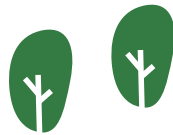
4.Ой ти, Царю, Царю, Небесний Владарю,
Даруй літа щасливії сего дому господарю.

5.Сего дому господарю і цій господині,
Даруй літа щасливії нашої славній Україні.

6.В мирі проводити, Тобі угодити
І з Тобою в царстві Твоім навік віків жити.

Пісню «Бачу Бога» написали і виконали вперше музиканти української групи «Пілігрим». Якщо в багатьох піснях про любов до рідної землі вона часто зветься «матір'ю», «ненькою», то хто ж батько? Відповідь очевидна, це – сам Господь Бог, люблячий Батько, що створив Всесвіт і особливу красу надав нашій Україні. Ця пісня хвали – про чудовий захват від розглядання

цієї краси, про благословенну землю, яку Господь дарував для життя людині. Не дивлячись на те, що написана вона не так давно, переспівали її і російською, і грузинською, і латиською мовами, одним словом, вона в одну мить буквально завоювала серця різних за національністю людей, але споріднених духовно.

Бачу Бога кожен день

Сл. Л. Дарморост

Муз. Л. Халкіді

1. Бачу Бо-га ко-жен день, як від-кри-ю вран-ці сво-ї о-чі,

в див-нім не-бі го-лу-бім, в пе-ре-вес-лі зо-ло-тім, як про-мінь

Приспів:

сон - ця. Всю-ди Ти, не-скін-чен-ний Бог-Тво-рець, не-скін-чен-ний Бог О-

тець, Ти не-змін-ний у ло-бо-ві, Ти - Ми-ло-серд-ний і Свя-

14

тий, будь на не-бі й на зем - лі бла-го-сло - вен! Всю - ди Ти,

18

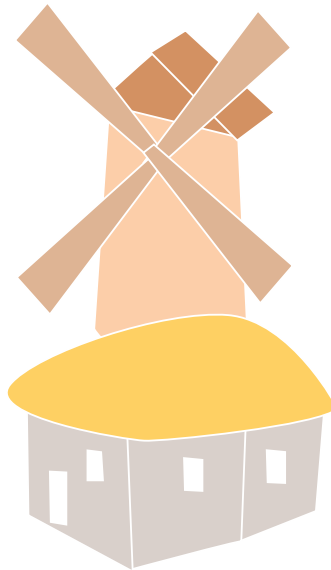
Бог бла-гий, сла-ва То-бі, на-ві-ки сла - ва! Всю-ди Ти, Бог бла-гий,

23

сла - ва То - бі, на-ві-ки сла - - - ва.

2. Бачу Бога кожен день
в райдузі у небі та дощеві,
в пелюстках троянди у росі,
у птахах, що восени летять у вирій.

3. Бачу Бога кожен день
На шляху моїм, що йде до неба.
В серці Духом Ти живеш,
Ті пісні, що Ти даєш, співатиму для Тебе.

Ольга Романенко

Ця патріотична пісня написана людиною, яка не є композитором або поетом за професією, але є такою за покликанням серця. Крім того, вона все життя співає і сольо, і в хорі, і ансамблем, має підростаючу співаючу донечку, для якої, як і для всіх українських дітей, створила цю збірку пісень, чудових не тільки з музичної сторони, а ще й з виховної. Прислухайтеся до слів цієї пісні – тільки з вдячного серця люблячої української мами можуть випромінюватись подібні «музично-етичні» настанови.

Моя Україно

Сл. і муз. О. Романенко

3 1. Мо - я Ук - ра - ї - но! Я тво - я ди - ти - на, я люб -

5 лю те - бе, як ма - тір, тво - ю зем - лю і піс - ні... Це тво -

7 ї си - ни хо - роб - рі за - хи - ща - ли рід - ну зем - лю. Це тво -

9 ї спі - ву - чі донь - ки прик - ра - ша - ють рід - ний край. Хай лу -

на - ють цер - ков - ні дзво - ни, спо - ві - ща - ють воск - ре - сін - ня. Не - хай
на - є сла - ва Бо - гу в щи - рім сер - ці У - кра - ї - ни. Не - хай

13 о - чі доб - ро - то - ю ся - ють в кож - но - ї лю - ди - ни. Хай лу /
о - чі до - бро - то - ю ся - ють в кож - но - ї ди - ти - ни.

Приспів:

1. 2.

2. Моя Україно, твої гори пахнуть димом,
Твоє море пахне болем від гірких чужих образ.
Ти забула слово Правди, ти ідеш, куди не знаєш,
Тільки сльози витираєш, всюди стелиться туман.

Методичні рекомендації до музичних занять

1. Стародавня патріотична пісня

«Гімн України» М. Вербицький
«Рідна мова» Ф. Колесса
«О, Україно!» Стрілецька

Протягом багатьох століть наш народ проходив цілу низку випробувань: татаро-монгольська навала, національно-визвольні війни, ополчення, закріпачення тощо... Саме в кульмінаційні моменти сплесків національної самосвідомості формувалися ті фундаментальні ідеї, що відображаються в національній символіці, конституції, викарбовуються на прапорах перемог та в серцях родичів та близьких загиблих захисників Батьківщини. Одним з найяскравіших засобів висловлювання цих ідей, в самий природній спосіб, є пісня, тобто музичний спосіб висловлювання. Мабуть, багато поколінь наших пращурів вважали спів однією з потужних зброй, з якою йшли в похід і в бій, оспівували перемогу і сумували за загиблими,

а в мирні часи підтримували бадьорий дух єдності і в полі і в спільноті.

Подані зразки вказують нам, нащадкам свідомих українців, на ті принципи і важливі речі, що роблять українця українцем: гідність, гордість за свою землю і людей, спроможність перемогти ворога і віддати життя за саму велику цінність – свою свободу. «Душу й тіло ми положим за свою свободу» лунає в кульмінаційний момент співу Гімну України, написаного ще наприкінці XIX століття, затвердженого за часи вже Незалежної України Верховною Радою в 2003 році. Цікавим є те, як окреслений кордон тогочасної України в другому куплеті пісні: «від Сяну до Дону... Чорне море... Дід Дніпро», та в третьому куплеті: «За Карпати відоб'ється... піснь гучна». Саме гучний спів лежить в основі цих пісень – про землю, волю, мову, людей та їхнє «кредо», тобто, символ віри.

2. Сучасна українська патріотична пісня

«Гімн українській мові» Л. Петрів
«Нам потрібне мирне небо»

О. Перова-Рошка

«Квітучий край, де небо чисте»
«Хай радіють усі» Р. Галаган
«Це моя Україна» В. Торчик
«Родина» О. Злотник
«Моя країна – Україна» А. Попова
«Україна моя»
«Україна моя молода» В. Гуменчук
«Моя Україно» О. Романенко

Якщо за часи кровавої боротьби за право називатися українцями лунали гучні масові гімни, що закарбовували душу і закликали до спротиву, то в наші відносно спокійні та мирні часи незалежності виявляються інші риси національної співочої народної душі: захоплення красою, гармонією буття в насправді чудовій країні, де живуть працьовиті, обдаровані різними

дарами, особливо мистецькими, люди. Пригадуються поетичні «пророцтва» і мрії Кобзаря про «Сім'ю велику, вольну, нову», в якій проросло й дало плоди «тихе шевченківське слово». Відчуттям щастя та радості сповнені пісні наших сучасних «Орфеїв» та «Давидів», на яких зійшла чудова благодать славити свій рідний край і дякувати Творцеві за ці неперевершені подарунки долі, за лани, родючі землі, за джерела та мед, за красу жінок і чоловіків, за вдячних талановитих дітей, за дух братерства і єдності, яким гори рухають зі свого місця. А головне – за відчуття, що все це не можна відняти та від'єднати від нашого усвідомлення, викреслити з нашої пам'яті та нашого буття.

3. Духовні пісні

«Боже великий, єдиний» М. Лисенко
«Про благодатну долю України» І. Мілеєв
«Моя молитва нехай лине» К. Загаріна
«Молитва» народна
«Не забудь помолитися Богу» М. Джулай
«Бачу Бога кожен день» Л. Халкіді

Народ співає завжди: в радості, в журбі, особливо коли просить допомоги у Бога та дякує йому за турботу, коли є потреба у відповіді на складні життєві обставини і коли ці відповіді знаходяться. Духовні пісні несуть в собі те, чого не містить буденність, до чого не «дотягують» книги, що ігнорує естрада і над чим часто не замислюються люди, проживаючи в марноті свої роки. Духовна пісня – це пісня, яка звеличує життя і дає сили жити, пісня,

яка потрібна людям, яка зачіпає струни душі, змушує плакати, сміятися і задумуватися над своїм життям і своїми діями. Пісня, яку не соромно співати, яку не соромно слухати; також вона блага звістка, якої сьогодні потребує кожна людина, адже вона несе у світ мир, наповнює серце добром. Духовні пісні звучать молитовно, в тиші, з серцевим тріпотінням, бо покликані бути втіхою, підтримкою та допомагати людині глибше замислитися над своїм життям.

4. Родинна пісня

«Батьки мої» І. Федішин
«Де згода в сімействі» Г. Сковорода

Людей завжди хвилювали неприложені закони співжиття, особисті драми, емоції, співчуття, радість, туга, вдячність – все те, що в мелодії пісні краще виразити, ніж іноді в словах. А ще – потреба поділитися своїми переживаннями з іншими. Все це найбільше відтворено в улюблених українцями родинних піснях.

У книзі представлено сучасну пісню і пісню, яку співали ще за часи філософа-мандрівника Григорія Савовича Сковороди. Вони демонструють такі тони сімейного життя, як вдячність батькам і вимальовують певну модель щасливої родини, де панує злагода і взаємна любов між близькими родичами, якої так не вистачає в суспільстві – нашій «великій родині». Сім'я як маленька модель суспільства, бажана, але ще не досягнута, – є прикладом і напрямком розвитку суспільства.

5. Колядки

«Бог Предвічний» народна
«Нова радість стала» народна

Колядки – важлива частина життя українців ще з сивої давнини. Вони пов'язані з народженням «нового Сонця» – маленького Божича, якого з вод Дніпра народжує богиня Коляда і якому постійно погрожує змій Коротун. Язичники намагалися захистити новонародженого. Вони проганяли Коротуна, який прагнув з'їсти нове Сонце, а потім ходили від хати до хати, щоб сповістити людей про народження нового Сонця, а його зображення носили з собою. Як тільки сходила зоря, колядники заходили в двір і співали родині величальних пісень. Ця традиція, одна з небагатьох, залишилася і в наші дні. Вже пройшло більш ніж 1 000 років з того моменту, як нашому народу засвітило справжнє світло Христа, нашого Спаси і нашого народженого Сонця – Світла Передвічного. Тому колядки так непомітно і природно перетворились на Різдвяні величальні пісні, отримавши резонанс не тільки в серці кожного українця, а і в цілому світі.

6. Колискові

«День минає уже» народна

«В тиші вечірній» народна

Коли народжується дитина, вона ще не знає і не розуміє нічого навкруги: звуків, слів, рухів, правил. Тому вона природно нервує та протестує в єдиний для неї доступний спосіб – кричить. І перше, що приходить на допомогу мамі і дитині, – це спів колискових, заспокійливих пісень, які ніби встановлюють втрачену гармонію, спокій.

Про українські колискові відомо не тільки в Україні, такі вони насичено-яскраві за своєю музичною «магією». Але є такі, що можна назвати не лише родинними, а і «суспільними». Ще 100 років тому кожна людина і дитина в нашому слов'янському побуті молилася «на сон грядущій». Це було частиною повсякдення.

Чуттєвий зв'язок, що з дня народження існує між матір'ю та дитям, дістає вірне відбиття у зворушливо щирих і безпосередніх колисанках.

Всю любов, ніжність, бажання бачити своє дитя щасливим, розумним, здоровим матір вкладає в невибагливі рядки і простеньку мелодію, організовану ритмом гойданням колиски. Мати і дитя – це найпрекрасніший образ із загальнолюдської скарбниці духовності.

